Název vyučovacího předmětu: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:
b) Časové vymezení:
c) Organizační vymezení:
d) Výchovné a vzdělávací strategie:

A) Obsahové vymezení:

Na 1. stupni se výuka Českého jazyka zaměřuje na klíčové dovednosti v oblasti jazykové výchovy, slohu a literatury. Výuka je systematicky rozdělena do tří hlavních složek:

1. Jazyková výchova • Tato oblast je zaměřena na osvojení si základních pravidel českého jazyka, které postupně rozvíjejí znalosti žáků v oblasti mluvnice a pravopisu.

2. Komunikační a slohová výchova • V rámci komunikační výchovy a slohu se žáci učí formulovat své myšlenky, rozvíjejí ústní a písemný projev a schopnost naslouchat.
    - Ústní projev: na začátku žáci cvičí mluvení o známých tématech, jako jsou rodina, škola, denní činnosti. Postupně se učí popisovat jednoduché předměty a situace, vyprávět příběhy a pohádky.
    - Písemný projev učí se tvořit věty a krátké texty, jako jsou dopisy, pohlednice, pozdravy a jednoduché slohové útvary (popis, vyprávění, jednoduchá charakteristika). Postupně se učí uspořádat myšlenky do smysluplného textu.
    - Naslouchání: Žáci jsou vedeni k aktivnímu naslouchání a porozumění informacím sdělovaným ústně. Učí se reagovat na otázky a formulovat odpovědi

3. Literární výchova

- zahrnuje rozvoj čtenářských dovedností a porozumění textu. Cílem je podpořit zájem o literaturu a rozvíjet fantazii žáků, doraz se klade na to, aby žáci nejen četli, ale také chápali obsah přečteného textu. Učí se hledat hlavní myšlenky, rozpoznávat postavy a sledovat děj. Rozvíjí se jejich schopnost interpretovat a vyjadřovat se k přečteným textům. Důležitou součástí je také čtení nahlas a dramatizace příběhů.
- Podpora čtenářských návyků: V této části se klade důraz na rozvoj zájmu o knihy a čtení. Důležitou roli hraje pravidelné

zapojování čtení knih dle výběru žáků, práce s knihovnou a čtení na pokračování.

B) Časové vymezení:

1. ročník: 8 hodin,
2. ročník: 9 hodin
3. ročník: 10 hodin
4.ročník: 7 hodin
5.ročník: 7 hodin

C) Organizační vymezení:

Kromě klasické frontální výuky, která spočívá v předávání informací učitelem a hromadné práci celé třídy, jsou využívány i další organizační formy, které podporují aktivní zapojení žáků, jejich samostatnost, spolupráci a kritické myšlení.

1. *Individuální práce*
je zaměřena na to, aby žáci mohli pracovat vlastním tempem a rozvíjet své dovednosti podle svých individuálních schopností.

Tento typ výuky zahrnuje: ○ Samostatné vypracování úkolů: žáci dostávají úkoly přizpůsobené své úrovni. Mohou pracovat na cvičeních v pracovních sešitech, řešit pravopisná cvičení nebo číst texty a odpovídat na otázky. Učitel může v tomto čase poskytovat individuální podporu žákům, kteří potřebují více pomoci. ○ Práce s různými materiály: Pro rozvoj čtenářské gramotnosti mohou žáci pracovat s knihami, časopisy nebo online zdroji.

Mohou také dostat příležitost k vlastnímu tvoření (psaní krátkých textů, dopisů, deníků atd.).

○ Sebeřízení a sebehodnocení: Individuální práce podporuje u žáků dovednost organizovat si práci a hodnotit své výsledky.

2. Skupinová práce

podporuje rozvoj sociálních dovedností, spolupráci a vzájemné učení se mezi žáky. Žáci pracují ve dvojicích nebo malých skupinách a společně řeší zadané úkoly: ○ Společné řešení úloh: žáci spolupracují při řešení různých jazykových a slohových úkolů, jako je např. tvorba příběhu, slohový popis, nebo práce s textem. Každý žák má v rámci skupiny určitou roli (např. zapisovatel, moderátor, řešitel problému).

- Skupinové projekty: skupiny žáků mohou pracovat na dlouhodobějších projektech, které vyžadují spolupráci, výměnu názorů a kreativní přístup. Může jít například o společné čtení a prezentaci knihy, tvorbu časopisu nebo dramatizaci příběhu. ○ Vzájemná podpora: skupinová práce umožňuje žákům vzájemně si pomáhat, sdílet nápady a podporovat se ve studiu. Tento typ výuky také posiluje schopnost naslouchat ostatním a respektovat jejich názory.

3. Činnostní učení vychází z toho, že se žáci nejlépe učí prostřednictvím vlastních zkušeností a praktických činností. Tento typ výuky zahrnuje:

- Praktické aktivity: osvojují si nové poznatky skrze různé hry, manipulaci s předměty a řešení konkrétních úkolů. Například mohou sestavovat věty z kartiček, pracovat s didaktickými pomůckami nebo hrát jazykové hry.
- Prožitkové učení: jsou aktivně zapojeny do činností, které podporují kreativitu a představivost. Může jít o dramatizaci příběhů, recitaci básní nebo hraní rolí, které pomáhají rozvíjet slovní zásobu a vyjadřovací schopnosti.
- Práce na projektech: mohou pracovat na projektech, kde si propojí různé oblasti učení (jazyk, sloh, literatura). Například vytvoření vlastní knihy, ilustrace k příběhu, příprava prezentace o oblíbené knize nebo autorovi.

4. Projektové vyučování

propojuje výuku jazykových dovedností s praktickými činnostmi a podporuje komplexní myšlení. V rámci projektového vyučování žáci řeší konkrétní téma, na kterém mohou pracovat delší dobu:

- Tématické projekty: Učitel zvolí téma (např. "Naše město", "Moje oblíbená kniha", "Pohádkový svět"), které je propojeno s různými jazykovými aktivitami, jako je psaní příběhu, tvorba plakátu, dramatizace nebo prezentace.
- *Integrace předmětů*: Projektová výuka umožňuje propojit výuku Českého jazyka s dalšími předměty, jako je výtvarná výchova nebo prvouka. Žáci například mohou vytvořit ilustrovanou knihu nebo slohovou práci na téma z přírodovědy.
- Práce ve skupinách či individuálně: Projekty mohou být realizovány individuálně i ve skupinách. Učí žáky plánovat, vyhledávat informace, spolupracovat a tvořit smysluplné výstupy.

5. Diferencovaná výuka

V rámci diferencované výuky se učitelé snaží přizpůsobit výuku různým potřebám a schopnostem žáků:

- Práce podle individuálních schopností: žáci mohou být rozděleni do menších skupin podle úrovně svých dovedností (např. slabší a pokročilejší čtenáři). Učitel přizpůsobuje úkoly a výuku tak, aby byli všichni žáci co nejvíce motivováni a úspěšní.
- Podpora inkluze: Učitel pracuje s žáky se specifickými vzdělávacími potřebami pomocí různých výukových pomůcek a metod (např. pomoc s dyslexií, využití alternativních výukových materiálů).

Tato kombinace různých forem organizace výuky mimo frontální výuku pomáhá žákům rozvíjet nejen jejich jazykové dovednosti, ale také schopnosti spolupráce, samostatného myšlení a řešení problémů.

D) Výchovné a vzdělávací strategie:

Hlavním cílem výuky českého jazyka na 1. stupni je nejen zvládnutí základních jazykových a komunikačních dovedností, ale také rozvoj schopností, které žáci uplatní při učení, řešení problémů, práci v kolektivu a samostatném rozvoji. Tyto kompetence jsou klíčové pro jejich úspěšné uplatnění ve vyšších ročnících i v praktickém životě.

1) Kompetence k učení

Cíle: žáci by měli umět pracovat s textem, vyhledávat informace v textu, porozumět různým druhům textů (literární, informační, instrukce) a používat texty pro své další učení. Rozvoj čtenářské gramotnosti je klíčovým prvkem.

V praxi: důraz je kladen na schopnost číst s porozuměním, samostatně pracovat s učebními texty, rozpoznávat důležité informace a organizovat si vlastní poznámky.

2) Kompetence k řešení problémů

Cíle: žáci by měli umět kriticky přemýšlet o textech, analyzovat textové úkoly, rozpoznávat problémy a navrhovat možná řešení, ať už jde o porozumění textu nebo úkoly spojené s tvorbou vlastních textů.

V praxi: práce s úkoly typu "přemýšlej a odpověz", vyhledávání informací, které pomáhají řešit konkrétní otázky nebo úkoly, porovnávání informací z různých textů.

4. Kompetence komunikativní

Cíle: schopnost žáků efektivně a kultivovaně se vyjadřovat v ústní i písemné formě, umět naslouchat a reagovat na sdělení druhých, a zároveň dovednost zvolit adekvátní prostředky pro různé komunikační situace (například psaní dopisu, referátu, vyprávění).

V praxi: práce na slohových cvičeních, mluvní cvičení, recitace, diskuse s učitelem a spolužáky, nácvik naslouchání a vyjádření názoru.

5. Kompetence sociální a personální

Cíle: žáci by měli být schopni spolupracovat při čtenářských a jazykových aktivitách, respektovat názory ostatních a vzájemně si pomáhat při řešení úkolů. Podpora týmové práce a komunikace v kolektivu.

V praxi: společné čtení a následná diskuse o obsahu, týmová práce při tvorbě příběhů, organizování debat nebo prezentací, podpora vzájemné zpětné vazby mezi žáky.

6. Kompetence občanské

Cíle: Prostřednictvím četby literatury a práce s texty by měli žáci získávat povědomí o hodnotách, morálních a společenských otázkách. Český jazyk přispívá k rozvoji jejich vlastního hodnotového systému a etického jednání.

V praxi: čtení textů s etickým či společenským přesahem (pohádky, příběhy s morálním ponaučením), diskuze o těchto hodnotách, podpora kritického přístupu k médiím a literatuře.

7. Kompetence pracovní

Cíle: Žáci by měli rozvíjet dovednosti, které jim umožní efektivně pracovat nejen na výuce českého jazyka, ale i v jiných oblastech. Jde o dovednosti spojené s organizací práce, přípravou textů a vyhodnocováním vlastních výsledků.

V praxi: Samostatná příprava referátů, organizace čtenářských deníků, schopnost plánovat a dokončovat jazykové projekty.

8. Digitální kompetence jsou nezbytnou součástí moderního vzdělávání, a jejich rozvoj v rámci českého jazyka má významné mezipředmětové a praktické přesahy. Žáci se učí nejen pracovat s textem a informacemi v digitálním prostředí, ale také bezpečně a kriticky přistupovat k informacím, komunikovat a tvořit v digitálním světě. Tím se připravují na úspěšný život ve stále více digitalizované společnosti.

Cílem rozvoje digitálních kompetencí na základních školách je, aby žáci byli schopni:

1. Vyhledávat, analyzovat a kriticky hodnotit informace z digitálních zdrojů.
2. Bezpečně a efektivně pracovat s technologiemi a informačními systémy.
3. Kreativně využívat digitální technologie k řešení problémů, učení a tvorbě.
4. Rozumět rizikům digitálního prostředí a umět se jim vyhnout (kyberbezpečnost). 5. Vědomě a zodpovědně se podílet na digitálních interakcích a komunikaci.

Rozvíjení digitální kompetencí v rámci českého jazyka na 1. stupni:

- práce s textem a informacemi
- vyhledávání informací na internetu: žáci se učí efektivně vyhledávat informace na internetu k různým tématům, například při přípravě na slohové úkoly nebo projekty.

- kritické hodnocení zdrojů: ve spojení s mediální výchovou se žáci učí rozpoznávat důvěryhodné a nedůvěryhodné zdroje informací, což je zásadní pro jejich orientaci ve světě digitálních médií.
- elektronická komunikace - e-mail a komunikace: v hodinách českého jazyka mohou žáci psát e-maily nebo zprávy, což podporuje jejich dovednost formálního a neformálního vyjadřování prostřednictvím digitálních technologií. Mohou se také učit, jak správně a bezpečně komunikovat online, a to jak v soukromé, tak veřejné sféře.
- tvorba textů v digitálním prostředí - žáci mohou používat textové editory, ve kterých se učí psát a formátovat texty, jako jsou slohové práce, vyprávění nebo dopisy. Tím se rozvíjí jejich schopnost pracovat s digitálními nástroji pro tvorbu dokumentů.
- Prezentace: komě psaní textů se mohou žáci učit vytvářet prezentace pomocí digitálních nástrojů (například PowerPoint, Google Slides), kde propojují vizuální prvky s textovými.
- spolupráce a komunikace ve virtuálním prostředí - projektová práce: při skupinové práci na projektech mohou žáci sdílet informace a výsledky prostřednictvím digitálních platforem (například Google Drive, Microsoft Teams), čímž rozvíjejí schopnost spolupracovat na dálku a organizovat si práci v digitálním prostředí.
- Mediální a digitální gramotnost: práce s médii: žáci analyzují mediální obsah (reklamy, zprávy, články) a učí se, jak jsou informace v médiích prezentovány. V hodinách českého jazyka se také zaměřují na to, jak média ovlivňují názory a rozhodování.
- Kybernetická bezpečnost: Součástí výuky je také povědomí o bezpečnosti na internetu, ochrana osobních údajů a pravidla chování na sociálních sítích.

Průřezová témata:

Jsou důležitým prvkem vzdělávacího procesu a hrají významnou roli ve výuce nejen českého jazyka, ale i ostatních předmětů.

Mají za cíl rozvíjet u žáků takové dovednosti a postoje, které jsou klíčové pro jejich osobnostní růst, společenské začlenění a přípravu na život ve stále se měnícím světě. Vytvářejí most mezi teoretickým vzděláváním a praktickými dovednostmi pro život.

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)
2. Výchova demokratického občana (VDO)
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
4. Multikulturní výchova (MKV)
5. Environmentální výchova (EV)
6. Mediální výchova (MV)

Každé z těchto průřezových témat se prolíná výukou a může být integrováno do různých předmětů, včetně českého jazyka. V rámci českého jazyka slouží k rozvoji různých kompetencí a postojů, které přesahují samotný obsah předmětu a přispívají k přípravě žáků na reálný život.

Zde je přehled, jak mohou tato průřezová témata ovlivnit výuku českého jazyka.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Toto téma je zaměřeno na rozvoj osobnosti žáka, jeho sebepoznání, schopnost efektivně komunikovat, spolupracovat a vyrovnávat se s emocemi a sociálními situacemi. V českém jazyce se toto téma projevuje například v:

Vyjadřování vlastních pocitů a názorů: psaní slohových prací nebo diskuse na téma osobních zkušeností a pocitů podporují rozvoj schopnosti reflektovat sebe sama a komunikovat své myšlenky ostatním.

Skupinové aktivity: společné čtení, recitace nebo diskuse podporují spolupráci a respekt mezi spolužáky. Rozvoj empatie:

Prostřednictvím literárních textů a příběhů se žáci učí chápat pocity a motivace druhých, což přispívá k jejich sociálním dovednostem.

Výchova demokratického občana (VDO)

Cílem tohoto tématu je podpora demokratických principů, lidských práv a občanských povinností. V českém jazyce se toto téma promítá například do:

Diskuse o občanských a společenských tématech: žáci mohou diskutovat o textech, které se týkají spravedlnosti, rovnosti nebo práv jednotlivce. Mohou analyzovat, jakým způsobem literární hrdinové řeší morální dilemata.

Rozvoj kritického myšlení: Diskuse a psaní na témata spojená s demokratickými hodnotami pomáhají žákům uvažovat o světě kolem nich a posilují jejich kritický přístup k informacím.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Toto téma rozvíjí povědomí žáků o globálních problémech, evropské integraci a jejich místě v globálním světě. V českém jazyce lze toto téma zahrnout například:

Čtení a analýza textů s globálním přesahem: texty o kulturní rozmanitosti, migraci, lidských právech a globálních problémech jako je chudoba nebo životní prostředí.

Diskuse o rozdílných kulturách: Prostřednictvím textů a příběhů žáci mohou poznávat odlišné kultury, jejich hodnoty a společenské problémy, což podporuje jejich otevřenost vůči světu.

Multikulturní výchova (MKV)

Cílem tohoto tématu je posílit povědomí o kulturní rozmanitosti, respekt k odlišnostem a schopnost žít a spolupracovat v multikulturní společnosti. V českém jazyce může být toto téma integrováno například takto:

Čtení textů od autorů různých národností: žáci mohou pracovat s literaturou, která představuje různé kulturní prostředí, a diskutovat o těchto rozdílech.

Rozvoj respektu k odlišnostem: četba příběhů, ve kterých hrají klíčovou roli kulturní odlišnosti, pomáhá žákům chápat různé perspektivy a podporuje jejich empatii.

Environmentální výchova (EV) je zaměřena na posilování zodpovědného vztahu k životnímu prostředí. V českém jazyce se

toto téma může projevit například:

Čtení textů s ekologickým zaměřením: literatura zaměřená na ochranu přírody, udržitelný rozvoj a ekologická témata podporuje u žáků uvědomění si důležitosti ochrany přírody.

Diskuse o problémech životního prostředí: žáci mohou diskutovat o environmentálních problémech, ať už na globální nebo lokální úrovni, a zapojit se do aktivit spojených s ochranou životního prostředí.

Mediální výchova (MV) se zaměřuje na rozvoj schopnosti pracovat s médii, kriticky hodnotit informace a rozlišovat mezi důvěryhodnými a nepravdivými zdroji. V českém jazyce je toto téma velmi důležité:

Práce s různými druhy textů: žáci se učí pracovat s novinovými články, internetovými zprávami, reklamou a dalšími mediálními zdroji, aby se naučili kriticky posuzovat jejich obsah.

Rozvoj mediální gramotnosti: v hodinách českého jazyka mohou žáci analyzovat, jak média ovlivňují veřejné mínění, jak se tvoří zprávy a jak rozlišovat pravdivé informace od fake news.

Diskuse o vlivu médií: žáci mohou reflektovat, jak média ovlivňují jejich každodenní život, jakým způsobem ovlivňují jejich názory a postoje, a jak se efektivně orientovat v informační společnosti.

Průřezová témata umožňují rozvíjet klíčové kompetence žáků napříč předměty a posouvají vzdělávání za hranice jednotlivých učebních bloků. Propojují teoretické znalosti s praktickým využitím v reálném životě a pomáhají žákům rozvíjet schopnosti, které budou využívat nejen ve škole, ale i v běžném životě, v práci a při zapojení do společnosti. V českém jazyce jsou průřezová témata příležitostí k tomu, aby se žáci stali nejen lepšími čtenáři a pisateli, ale také odpovědnými a kriticky smýšlejícími občany připravenými čelit výzvám moderního světa.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	1. čte kratší text 2. ovládá rozpočitadlo 3. recituje zpaměti krátkou říkanku	přednes básně nebo krátkého úryvku prózy reprodukce textu poslech	OSV- Osobnostní rozvoj– Poznávání lidí
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	1. reaguje na přiměřená písemná sdělení 2. parafrázuje mluvené pokyny 3. pozdraví osloví 4. omluví se	čtení s porozuměním pozorné čtení orientace v textu dialog s partnerem komunikační situace - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zpráva, adresa naslouchání	OSV- Sociální rozvoj - Komunikace - cvičení dovedností při komunikaci
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	1. dodržuje základní návyky při psaní 2. ovládá opis, přepis, jednoduchý diktát	správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku rozvoj grafomotoriky formy psaní - opis, přepis, diktát	OSV- Osobnostní rozvoj- Psychohygiena - psychohygiena při psaní

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	1. při mluveném projevu správně dýchá 2. volí správné tempo řeči 3. užívá přiměřenou sílu hlasu	rozvíjení znělého hlasu nácvik přiměřeného tempa a frázování řeči, správného dýchání a posazení hlasu artikulační cvičení	OSV- Osobnostní rozvoj- Seberegulace a sebeorganizace - sebekontrola hlasu
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	1. píše správné tvary písmen i číslic 2. správně spojuje písmena i slabiky 3. kontroluje vlastní písemný projev	přípravné a uvolňovací cviky pro psaní psaní jednotlivých prvků písmen a číslic psaní velkých a malých písmen psaní číslic 0-9 psaní slov a krátkých vět	
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	1. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova 2. vytleská slovo po slabikách 3. člení slova na hlásky 4. odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 5. rozlišuje velká a malá písmena	věta, slovo, slabika, hláska délka samohlásek, dvojhlásky písmeno malé, velké, tištěné, psané tečka, čárka, otazník velké písmeno na začátku věty	

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	1. dokáže vyjádřit své názory a pocity z přečteného textu 2. vyjádří svůj postoj k přečtenému textu 3. čte plynule 4. dokáže soustředěně poslouchat	plynulé čtení jednoduchých textů slovní přízvuk čtení hlasité a tiché soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy text a ilustrace individuální četba povídání nad literárním textem nebo knihou	MeV - Vnímání autora mediálních sdělení

	5. vypráví o své oblíbené knížce		
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	1. rozlišuje druhy vět (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací) 2. písemně i ústně vytvoří jednoduchý text 3. píše za větami správná interpunkční znaménka	druhy vět podle postoje mluvčího ke skutečnosti	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	1 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 2. pozná a správně píše vlastní jméno osoby, zvířete a jednoslovné místní pojmenování	vybrané slovními druhy podstatná jména a jejich tvary (názvy zvířat, osob, věcí) slovesa a jejich tvary předložky, spojky	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	1. podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý děj	krátký příběh dle obrazové předlohy	

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	1. vyhledává slova podobná a protikladná 2. najde slova příbuzná rozlišuje slova souřadná, nadřazená a podřazená 3. rozlišuje kořen, předponu a příponu	slova a pojmy význam slov stavba slova (kořen, část předponová a příponová) slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	MV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - hledání v textu - antonyma, synonyma, homonyma
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	1. porovnává a třídí slova podle zobecnělého významu	třídění slov dle významu	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	1. rozlišuje slovní druhy 2. skloňuje podstatná jména 3. určuje u sloves osobu, číslo a čas	slovní druhy, tvary slov, slovní druhy ohebné a neohebné, rozlišování typických zástupců jednotlivých slovních druhů podstatná jména – rozlišování čísla jednotného a množného, rodu mužského, ženského a středního slovesa – pojmenování děje, určování osoby, čísla a času	

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	1. doplňuje souvětí 2. nalézá vhodné spojky	věta jednoduchá a souvětí	

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	1. aplikuje užívání i/y v písemném projevu 2. odůvodňuje pravopis po obojetných souhláskách 3. uplatňuje správně psaní velkých písmen 4. rozliší užití ú a ů 5. píše velká písmena ve vlastních jménech	psaní i/y po obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	1. rozliší pohádku, hádanku, říkanku, báseň 2. rozumí pojmům spisovatel, kniha, čtenář, básník, ilustrátor, divadlo, herec, režisér 3. pozná verš a najde v básni slova, která se rýmují	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	MV- Stavba mediálních sdělení - výběr z časopisů
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	1. přednese text 2. volně reprodukuje text	tvořivé činnosti s literárním textem -přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	MKV – Kulturní diference - vlastní kulturní zakotvení
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	1. recituje kratší text, rozpočitadla a říkanky zpaměti	přednes básně nebo krátkého úryvku prózy reprodukce textu poslech	OSV- Osobnostní rozvoj - Poznávání lidí MV - Vnímání autora

			mediálních sdělení

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	1. plynule čte s porozuměním textu 2. orientuje se v abecedních rejstřících encyklopedií	zdokonalování plynulého a rychlého čtení orientace v textu podpora zájmu o individuální četbu čtení jako zdroj informací o přírodě, o současnosti a minulosti orientace v abecedních rejstřících encyklopedií	OSV-Osobnostní rozvoj- Rozvoj schopností poznávání
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	1. vybírá vhodné výrazy, používá mimiku 2. rozvíjí kultivovaný mluvní projev 3. souvisle se vyjadřuje a klade otázky	základní komunikační pravidla: oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	OSV-Komunikace-základní pravidla komunikace
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	1. naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, 2. účinně se zapojuje do diskuse obhajuje vlastní názor, vhodně reaguje	respektování mluveného projevu druhé osoby pozorné vyslechnutí krátkého textu, snaha o vytvoření doplňující otázky střídání role mluvčího a naslouchajícího	OSV-Kooperace a kompetice - řešení konfliktů
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	1. dbá na správnou pečlivou výslovnost 2. kontroluje nedbalou výslovnost	správná výslovnost všech hlásek	

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	1. dokáže ve třídě vyslovit krátký projev 2. požádá o informaci, podá informaci	popis jednoduchých předmětů krátké mluvené projevy na základě vlastních zkušeností prosba, omluva, vzkaz, zpráva	MKV – Princip sociálního smíru a solidarity
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	1. vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu 2. napíše krátký dopis	žánry písemného projevu : adresa, pozdrav z prázdnin, krátké blahopřání, pozvánka, zpráva, oznámení, dopis, inzerát, popis a postup jednoduché činnosti, jednoduchá přihláška	

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, včetně textů elektronických	1. navrhne vhodný nadpis 2. posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení 3. posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu 4. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	čtení s porozuměním čtení elektronických textů	MV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - identifikace orientačních prvků v textu

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	1. sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku 2. posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné 3. sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržením dějové posloupnosti 4. vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce	orientace v textu povídky, bajky a pověsti	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	1. přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta 2. vhodně se představí ostatním žákům, dospělému	členění vět, frázování, síla a barva hlasu zvuková stránka jazyka – přízvuk tempo, intonace	

ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	1. rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2. využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci	spisovná, hovorová a nespisovná mluva spisovnost, národní jazyk mluvené projevy	MKV-Kulturní diference - jazyky etnik

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	1. hledá slova podobného významu 2. nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy 4. rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)	význam slov slova jednovýznamová a mnohovýznamová slova stejného a opačného významu stavba slov, předložky a předpony	
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	1. zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) 2. vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh 3. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) 4. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím	podstatná jména a jejich vzory rod střední a ženský podstatná jména rodu mužského slovesný způsob druhy číslovek	

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	1. vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými 2. doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)	národní jazyk zvuková stránka jazyka mluvené projevy mimojazykové prostředky	MKV– Lidské vztahy- vztahy mezi kulturami
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	1. správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2. píše správně z hlediska pravopisu lexikálního	pravopis i/y po obojetných souhláskách	
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	1. zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem	zážitkové čtení a aktivní naslouchání	

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	1. vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu 2. vypíše z textu požadovanou informaci 3. rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné	čtení jako zdroj informací (časopisy, audionahrávky, encyklopedie, internet)	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - hodnocení sdělení OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	1. vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah 2. vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě	komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, zpráva, vzkaz, vypravování popis předmětu, děje, pracovního postupu dopis tiskopisy: poštovní poukázky, průvodky, podací lístky vyjadřování v běžných komunikačních situacích	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	1. na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací	pravidla dialogu telefonování manipulace, omluva, prosba vzkaz na záznamník	

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	1. vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) 2. vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy	komunikace	OSV- Sociální rozvoj- Komunikace OSV- Morální rozvoj- Řešení problémů

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry, i v elektronické podobě	1. píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy 2. sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy 3. v ukázce dopisu doplní, co chybí 4. píše texty v elektronické podobě	orientace v textu členění na odstavce komunikační žánry psaní textů v elektronické podobě	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	1. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech)	sestavování osnovy členění textu na odstavce vypravování	

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	1. rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 2. rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem 3. určí kořen slova, část příponovou, předponovou 4. k danému slovu uvede slova příbuzná	stavba slova - odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	1. vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)	základní skladební dvojice podmět a přísudek holý a rozvitý	

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	1. rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. vytvoří z věty jednoduché souvětí 3. rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	stavba věty - věty jednoduché a souvětí přímá a nepřímá řeč, věta uvozovací	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	1. nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	stavba věty spojování vět v souvětí spojovací výrazy	

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	1. uplatňuje základní poučení o správných tvarech příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2. doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)	shoda přísudku s podmětem	
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	1. přednese a volně reprodukuje text 2. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce dramatizace textu ilustrace k přečtenému textu vystižení děje vlastní tvorba, činohra, loutkové divadlo	
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	1. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	poslech literárních textů zážitkové čtení	
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	1. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza	základní literární pojmy	
ČJL-5-4-I-01 využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	1. využívá vybrané formy elektronické komunikace 2. respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	elektronická komunikace pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	

ČJ-5-4-I-02 vyhledá základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovná informace z různých zdrojů	1. vyhledá základní informace v doporučených digitálních zdrojích 2. porovná informace z různých zdrojů	digitální zdroje	

Název vyučovacího předmětu: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

e) Obsahové vymezení:
f) Časové vymezení:
g) Organizační vymezení:
h) Výchovné a vzdělávací strategie:

A) Obsahové vymezení:

Žáci rozvíjejí své schopnosti řešit matematické problémy, analyzovat a interpretovat údaje, používat matematické modely, orientovat se v prostorových vztazích a geometrických tvarech. Rozvoj logicko-matematické gramotnosti je proces probíhající po celou dobu základního vzdělávání. Zařazení logicko-matematické gramotnosti je nezbytné pro přípravu žáků na řešení problémů nejen v matematice, ale i v reálném životě. Tento přístup podporuje rozvoj kritického myšlení, analytických schopností a samostatnosti žáků, což jsou kompetence důležité pro jejich budoucí úspěch.

V rámci výuky se důraz klade na:

- rozvoj numerické gramotnosti

- porozumění základním aritmetickým operacím,

- schopnost řešit slovní úlohy,

- orientaci v jednoduchých geometrických tvarech a vztazích,

- rozvoj logického myšlení a schopnosti řešit problémy.

B) Časové vymezení:

1. ročník: 4 hodiny
2. ročník: 5 hodin
3. ročník: 5 hodin
4. ročník: 5 hodin
5. ročník: 5 hodin.

C) Organizační vymezení

Výuka matematiky probíhá nejen frontální výukou, kde je látka vykládána učitelem, ale důležitou roli hrají také:

- skupinová práce, práce ve dvojicích a samostatné řešení úloh.
- součástí výuky jsou matematické hry, řešení problémových úloh, projektové práce, případně aplikace digitálních technologií (např. interaktivní tabule, matematické výukové programy).

- Frontální výuka slouží k vysvětlení nových pojmů a postupů.
- Skupinová práce a práce ve dvojicích: rozvíjí spolupráci mezi žáky a umožňuje sdílení řešitelských strategií.
- Individuální práce se zaměřuje na samostatné procvičování a rozvíjení dovedností.
- Projekty a problémově orientovaná výuka - propojují matematiku s reálným životem. Např. žáci mohou řešit úkoly týkající se financí, měření nebo logických úloh z každodenního života.

- Aplikační úlohy - využívání matematiky v reálných situacích, například při výpočtech spojených s denními aktivitami, plánováním nebo porozumění statistickým údajům.

D) Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka matematiky přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků a integruje průřezová témata.

Kompetence k učení:

- žáci se učí vyhledávat a třídit informace, formulovat závěry, a aplikovat poznatky na nové problémy. Pomocí úloh rozvíjejí své numerické a logické myšlení.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni k analyzování a rozpoznávání matematických problémů a k jejich logickému řešení. Naučí se zvolit správnou strategii řešení a ověřit správnost výsledku a ověřit správnost výsledku.

Kompetence komunikativní:

- žáci komunikují o matematických postupech a vysvětlují svá řešení, čímž rozvíjejí schopnost jasně a srozumitelně vyjadřovat své myšlenky.

Kompetence sociální a personální:

- spolupráce při řešení úloh ve skupinách podporuje vzájemné respektování různých přístupů k řešení problémů.

Kompetence pracovní:

- žáci se učí využívat různé nástroje (pravítko, kružítko, počítačové programy) a postupy pro efektivní řešení úloh. Rozvíjí svou schopnost organizovat čas a práci.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

- matematika podporuje rozvoj sebedůvěry, zvládání neúspěchů a podporuje žáky ve vytrvalosti při řešení úloh.

Environmentální výchova:

- žáci mohou řešit aplikační úlohy spojené s ochranou přírody, spotřebou vody nebo energie.

Mediální výchova:

- matematické úlohy lze propojit s analýzou dat z médií, například porovnávání údajů, statistiky apod.

- žáci mohou využívat technologie k procvičování matematiky prostřednictvím interaktivních her a výukových programů, což rozvíjí jejich digitální kompetence.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Matematika

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	1. porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	Numerace, představa o jednotlivých číslech na základě názoru	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	1. Porovnává čísla v oboru do 20 2. Sčítá a odčítá do 5 3. Vytváří a řeší slovní úlohy na porovnávání čísel 4. Využívá výpočty v praktických činnostech	Přirozená čísla1 – 5, 6 – 10, 10-20,znaménka: >, <, =, +, -	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
		Pojmy hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě	
		Počítání předmětů v daném souboru,	
		Čtení a psaní čísel	
		Porovnávání čísel v daném oboru	
		Určování čísel na číselné ose	
		Sčítání a odčítání čísel, do 5, do 10	
		Řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel	
		Využívání početní situací v praktických činnostech	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	1. pojmenuje a pozná základní geometrické tvary 2. modeluje útvary	rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh	
		jednoduchá tělesa: krychle, kvádr, válec, koule	

	3. pozná krychli, kvádr, válec a kouli 4. aplikuje útvary v prostoru	skládání obrazců z geometrických tvarů modelování staveb ze stavebnice	
		konkrétní orientace v prostoru	
		modelování rovinných útvarů	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	1. využití matematiky v praktickém životě	využívání vztahů o n-více, o n-méně	VDO – Občanská společnost a škola
		řadové číslovky	
		řešení slovních úloh	

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	1. čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100	numerace v oboru 0–20	
		obor čísel 0–100;	
		čtení a psaní čísel	
		násobilka v oboru 1 -5	
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	1. aplikuje matematické operátory + , - , = a aplikuje v praxi 2. seřadí čísla vzestupně 3. seřadí čísla sestupně 4. rozloží číslo na desítky a jednotky 5. zaokrouhluje čísla na desítky 6. orientuje se na číselné ose	orientace na číselné ose	
		porovnávání čísel	
		řazení čísel vzestupně i sestupně	
		rozklad čísla na desítky a jednotky	
		zaokrouhlování čísel na desítky využití závorek	

M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	1. sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 100 2. násobí s užitím názoru v oboru 1 – 5 3. řeší jednoduché slovní úlohy	jednoduché slovní úlohy násobení v oboru 1 - 5	
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	1. aplikuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit 2. správně pracuje s pravítkem 3. označí v rovině bod, narýsuje úsečku dané délky 4. určí souměrné útvary 5. rozezná krychli, kvádr, válec a kouli	rovinné geometrické útvary souměrnost geometrická tělesa manipulace s pravítkem bod, čáry úsečka úvod k měření porovnávání úseček; rýsování úseček daných délek v cm	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	1. modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	sestavení a doplnění tabulky orientace ve schématech vztahy n-krát více, n-krát méně	
	2. rozumí vztahům n-krát více, nkrát méně		

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	1. zvládá početní operace do 1000 2. porovnává čísla do 1000	obor přirozených čísel zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa násobilka	

	3. zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	vlastnosti početních operací s přirozenými čísly písemné algoritmy početních operací	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	1. používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh 2. provádí zápis řešení slovních úloh	násobilka vlastnosti početních operací s přirozenými čísly písemné algoritmy početních operací	
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	1. převádí jednotky času, hmotnosti, objemu 2. sestaví diagram a graf 3. orientuje se v jízdním řádu	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, IDOS	
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	1. rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují 2. měří úsečky	délka úsečky; jednotky délky a jejich převody obvod a obsah obrazce osově souměrné útvary	
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	1. dokáže používat pravítko 2. porovná velikost útvarů	vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	1. sčítá a odčítá v oboru do 1000 2. násobí v oboru do 1000 3. dělí se zbytkem v oboru malé násobilky 4. při dělení provádí zkoušku		

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	1. správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 4. provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel	obor přirozených čísel od 0 - 1 000 000 zápis čísla v desítkové soustavě číselná osa násobilka	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	1. přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě 3. porovnává čísla do statisíců	zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky	

	4. zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 6. provádí číselný odhad a kontrolu výsledku		
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	1. zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek	sčítání a odčítání, násobení a dělení čísel v daném oboru	
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	1. provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. porovnává zadaná data podle daného kritéria 3. posuzuje reálnost vyhledaných údajů	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ekologická zátěž dopravy
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec,	1. rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník,	základní rovinné útvary délka úsečky, jednotky délky	

obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo	obvod a obsah obdélníka a čtverce	

	označení 2. určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran 3. využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 4. rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary 5. narýsuje kružnici s daným poloměrem 6. narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 7. narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 8. dodržuje zásady rýsování	jednotky obsahu	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	1. vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku	manipulace s pravítky při sestrojování kolmic a rovnoběžek základní útvary v prostoru	

		síť kvádru a krychle	
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. využívá názorné obrázky k určování 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku		

Ročník 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	1. provádí písemné dělení dvojciferným dělitelem	písemné dělení dvojciferným dělitelem	
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	1. porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	písemné algoritmy početních operací kontrola výsledku, formulace odpovědi, tvoření slovních úloh	

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. určí 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku 3. celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	zlomky se jmenovatelem 10,100 a jejich zápis desetinným číslem	

M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	1. porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje	zlomky - sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem	
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. porovná desetinná čísla v řádu desetin	desetinná čárka, desetinná čísla, početní výkony s desetinnými čísly	

M-5-1-08 porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	1. znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100 2. nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	záporné číslo na číselné ose	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	1. doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu	grafy, soustava souřadnic, doplňování	MV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - sestavení tabulky z médií, informativní sdělení - IDOS

	2. vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 3. vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent) 4. používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech - IDOS)	tabulek, čtení a sestrojování sloupkového a kruhového diagramu	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	1.rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru	konstrukce obdélníku a čtverce s užitím rovnoběžek a kolmic	
		rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem,	

	2. určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 4. určí délku lomené čáry graficky i měřením 5. převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry	osová souměrnost	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	1. určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků 2. používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění	výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce další jednotky obsahu : a, ha, km^2 povrch kvádru a krychle	
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost	MV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení- vyhledávání a třídění dat OSV- Morální rozvoj -Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

M-5-4-01 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	trojrozměrné útvary	
M-5-5-I-01 vyhledává, sbírá a třídí data i použitím digitálních technologií; posoudí úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získá či vyhledá v doporučených zdrojích	1. vyhledává, sbírá a třídí data i použitím digitálních technologií 2. posoudí úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získá či vyhledá v doporučených zdrojích	práce s daty	MV
M-5-5-I-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií a vytváří diagramy	1. čte a sestavuje jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií 2. doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 3. vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 4. vytváří diagramy 5. vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent)	tabulky a diagramy	MV

M-5-5-I-03 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky i s využitím digitálních technologií	1. řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky i s využitím digitálních technologií	slovní úlohy	

Název vyučovacího předmětu: Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:
b) Časové vymezení:
c) Organizační vymezení:
d) Výchovné a vzdělávací strategie:

A) Obsahové vymezení

Předmět Člověk a jeho svět je zaměřen na rozvoj poznání žáků o světě, který je obklopuje. Pomáhá jim pochopit základní principy přírodních a společenských jevů a vztahů. Východiskem je propojení poznatků z oblastí jako jsou příroda, společnost, kultura, historie a základní znalosti o zdraví a bezpečnosti.

Obsah je rozdělen do pěti tematických okruhů:

1. Místo, kde žijeme – žáci poznávají své okolí, vesnici či město, region, stát, orientují se v čase a prostoru.

2. Lidé kolem nás – seznamují se s rodinou, školou, mezilidskými vztahy, etikou a základními právy a povinnostmi člověka.

3. Lidé a čas – získávají povědomí o historických událostech a o změnách v životě společnosti.

4. Rozmanitost přírody – objevují základní přírodní jevy a zákonitosti, význam ochrany přírody, ekosystémy, zvířata a rostliny.

5. Člověk a jeho zdraví – vychovává k péči o zdraví, rozvíjí základy bezpečnosti a osobní hygieny.

B) Časové vymezení -

1. ročník: 2 hodiny týdně
2. ročník: 2 hodiny týdně
3. ročník: 2 hodiny týdně
4. ročník: 4 hodiny týdně
5. ročník: 4 hodiny týdně

C) Organizační vymezení

Výuka probíhá kombinací frontální výuky, skupinové a projektové práce, exkurzí a praktických aktivit

- Frontální výuka– učitel vysvětluje nové učivo a řídí diskusi.
- Skupinová práce – žáci společně řeší úkoly, zkoumají prostředí, diskutují o problémech.
- Projektová výuka – témata mohou být prohlubována v rámci projektů zaměřených na přírodu, historii nebo společnost.
- Praktické činnosti a exkurze – návštěvy přírodních lokalit, kulturních památek, organizací zaměřených na ochranu přírody nebo na historii.

D) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- žáci se učí vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů, rozvíjejí schopnost pracovat s texty a obrázky, pozorovat přírodu a společenské jevy, získávat praktické zkušenosti z okolního světa.

Kompetence k řešení problémů:

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby analyzovali a řešili různé problémy, ať už v oblasti přírodních zákonitostí, či mezilidských vztahů.
- Rozvíjejí své schopnosti kriticky přemýšlet a nacházet možná řešení aktuálních problémů týkajících se například životního prostředí či společenských situací.

Kompetence komunikativní

- výuka podporuje schopnost žáků komunikovat o svém okolí, sdílet své poznatky a zkušenosti. Diskuse, prezentace a práce ve skupinách pomáhají rozvíjet komunikační schopnosti.

Kompetence sociální a personální

- spolupráce při projektové výuce, skupinové práce a interakce v rámci různých aktivit rozvíjejí schopnost žáků respektovat ostatní, spolupracovat na společných úkolech a rozvíjet mezilidské vztahy.

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k zodpovědnému chování k přírodě, společnosti a kultuře.
- učí se chápat základní pravidla lidského soužití, práva a povinnosti jednotlivců v rámci společnosti, přičemž jsou povzbuzováni k respektu k různorodosti a zodpovědnému jednání vůči životnímu prostředí.

Kompetence pracovní ○ žáci se učí organizovat si čas při plnění úkolů, rozvíjejí praktické dovednosti spojené s prací s materiály, nástroji a technologiemi. ○ v rámci přírodovědných a společenských témat se učí chápat význam práce a odpovědnosti.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- žáci rozvíjejí své dovednosti v oblasti mezilidských vztahů, učí se pracovat ve skupinách a komunikovat své názory. Důraz je kladen na sebepoznání, seberozvoj a osobní odpovědnost.

Environmentální výchova

- výuka podporuje rozvoj zodpovědného přístupu k životnímu prostředí. Žáci se učí o ochraně přírody, udržitelnosti a ekologických problémech současného světa.

Mediální výchova ○ žáci se seznamují s mediálními prostředky, učí se kriticky přistupovat k informacím a rozlišovat pravdivé a nepravdivé informace.

Multikulturní výchova ○ učí se chápat a respektovat kulturní odlišnosti, seznamují se s různými tradicemi a způsoby života ve světě, což podporuje toleranci a porozumění mezi lidmi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Místo, ve kterém žijeme ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	1. jednoduchým způsobem popíše, co vnímá jako svůj domov 2. pojmenuje zemi, ve které žijeme, obec, ve které je škola a místo svého bydliště 3. popíše jednoduše cestu do školy a určí místa, kde je třeba být opatrný 4. orientuje se ve škole, pojmenuje místnosti v budově školy	domov – prostředí domova cesta do školy riziková místa a situace ČR, obec, bydliště škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy	EV- Základní podmínky života- voda MKV – Lidské vztahy (harmonické vtahy v rodině)
Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a	1.rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy v rodině	OSV- Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - v rodině a ve škole
		zásady komunikace	

vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	2.projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužákům	pravidla slušného chování spolužáci ve třídě a jejich přednosti a odlišnosti	VDO- Občanská společnost a škola - vztahy ve třídě a ve škole MKV - Etnický původ
Lidé a čas ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	1. vyjmenuje roční období, přiřadí k nim svátky – Vánoce, Velikonoce 2. vyjmenuje dny v týdnu, rozliší pracovní a volné dny 3. popíše ranní, dopolední, odpolední a večerní činnosti dne 4. přečte čas z hodin	čas, hodiny, čtení hodin denní režim roční období rok, měsíc, týden	OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace- organizace vlastního času

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti	1. vypráví o možnostech trávení volného času rodiny 2. seřadí členy rodiny podle generací 3. uvede příklad předmětů denní potřeby 4. pojmenují nejznámější povolání a povolání rodičů	současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, povolání	OSV- Osobnostní rozvoj- Sebepoznání a sebepojetí

Rozmanitost přírody ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	1. popíše charakteristiky ročních období 2. popíše podle obrázku změny v životě zvířat v různých ročních obdobích 3. podle obrázku popíše nebezpečné situace spojená se sezónními činnostmi 4. pozná základní druhy ovoce a zeleniny 5. rozlišuje byliny, keře a stromy listnaté a jehličnaté 6. vyjmenuje základní domácí a hospodářská zvířata	roční období den a noc zvířata byliny, keře, stromy domácí a hospodářská zvířata	EV- Základní podmínky života-voda
Člověk a zdraví ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	1. popíše základní pravidla hygieny 2. pojmenuje základní části lidského těla 3. rozliší úraz a nemoc, vhodné chování při onemocnění 4. podle obrázku popíše předcházení úrazu, rozpozná bezpečné a nebezpečné chování	lidské tělo – stavba těla, životní potřeby člověka, vývoj jedince péče o zdraví – denní režim, správná výživa, péče o chrup drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování režim dne	OSV- Osobnostní rozvoj-Psychohygiena - zvládání stresových situací OSV- Osobnostní rozvoj-Sebepoznání a sebepojetí

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata

Místo, kde žijeme ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 2. pojmenuje obec, ve které žije, kraj, stát, hlavní město 3. při procházce v okolí školy popíše význačné budovy, nebezpečná místa a chová se bezpečně	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, naše vlast - domov, krajina, národ význačné budovy dopravní síť	VDO - Občan, občanská společnost a stát, Občanská společnost a škola
Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	1. pojmenuje a objasní příbuzenské vztahy - sourozenci, rodiče, teta, strýc, prarodiče, vnoučata, bratranci, sestřenice 2. porovná typické rozdíly v životě různých generací 3. s pomocí vyvodí pravidla soužití ve skupině, ve škole, dodržuje je	rodina – vztahy v rodině, život a funkce rodiny soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků škol	

	4. uvede příklady rozdílů v zájmech, povolání, povaze, hodnotách lidí	povolání	
		režim dne a hygiena	

		informační a komunikační technologie hospodaření s vodou různé profese	
Lidé a čas ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	1. seřadí časové úseky – sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok 2. rozliší hodiny na ciferníku 3. pojmenuje dny v týdnu 4. vyjmenuje měsíce, rozdělí do ročních období, popíše změny v ročních obdobích 5. rozliší základní jevy z minulosti, současnosti a budoucnosti	orientace v čase a časový řád – určování času, kalendář, denní režim, roční období současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života	
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovná minulost a současnost	1. popíše denní režim rodiny a v souvislosti s tím předměty denní potřeby a zacházení s nimi 2. popíše průběh běžných rodinných oslav a zvyků – narozeniny, Vánoce, Velikonoce	Denní režim Zvyky a tradice	

Rozmanitost přírody ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	1. roztřídí projevy proměn přírody v průběhu roku do jednotlivých ročních období, popíše je 2. rozliší rizika spojená se sezonními činnostmi	roční období rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi	EV – Základní podmínky života
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	1. pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	voda v přírodě nástroje a přístroje	EV
		ekosystémy v blízkosti vodních ploch, vodní živočichové	
		proměny života ve vodě a okolo vody v průběhu roku	
		voda – vlastnosti	
		pokusy s vodou	
		skupenství	
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	1. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	proměny života ve vodě a okolo vody v průběhu roku.	EV

Člověk a jeho zdraví ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	1. popíše a uplatňuje základní hygienické návyky 2. rozliší potraviny zdravé a méně vhodné ke konzumaci 3. uvede příklady zdravých a nezdravých návyků a činností v životě, v denním režimu 4.rozpozná úraz a nemoc, popíše možné obtíže při nemoci ze svých zkušeností 5.chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 6. popíše základní části těla	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, vývoj jedince péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena,	

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiný	1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru 2. rozliší a popíše bezpečné a nebezpečné chování v dopravních situacích 3. ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	závislosti - návykové látky, hrací automaty, počítače krizové situace – bezpečné chování v silničním provozu, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích	OSV – Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Mezilidské vztahy

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	1. popíše, předvede způsoby jednání s neznámými lidmi 2. uvede příklady chování v případě nepříjemné komunikace s neznámými lidmi 3. ví kdy vytočit tísňové linky 4. zná telefonní čísla tísňových linek	tísňová volání komunikace s neznámými lidmi mimořádné události	
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	1. ví jak se chovat při mimořádných událostech 2. respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech	mimořádné události	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	1.vytvoří jednoduchý plánek s důležitými body 2.vysvětlí, komu bude volat na důležitá telefonní čísla, a v kterých případech je použij	škola – bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace domov - orientace v místě bydliště	
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	1. pojmenuje obec, kraj, stát, hlavní město významná místa v okolí 2. podílí se na vypracování materiálu o historii obce	význačné budovy, dopravní síť obec – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce naše vlast – domov, krajina, národ	

Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	1. vypráví o členech své rodiny, rozliší příbuzenské vztahy 2. rozliší a pojmenuje rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech a hodnotových žebříčcích lidí, projevuje toleranci ke spolužákům s různými odlišnostmi	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost	

	3. vyslechne odlišný názor 4. dodržuje základní pravidla slušného a společenského chování, zhodnotí s pomocí jejich dodržování		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	1. vysvětlí náplň a význam různých povolání 2. vyjmenuje nejdůležitější výdaje domácnosti	fyzická a duševní práce, zaměstnání vlastnictví – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	

Lidé a čas ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	1. správně určí, kolik je hodin na ciferníkových hodinách 2. určí počet sekund v minutách, minut v hodinách, počet hodin ve dnech 3. seřadí další jednotky času 4. přiřadí délku známých činností k časové jednotce 5. řadí události správně do skupin podle toho, zda se odehrávají v minulosti, přítomnosti nebo budoucnosti	orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období	
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	1. uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 2. vyjmenuje některé rodáky a objasní stručně jejich význam 3. převypráví některé místní pověsti a báje	regionální památky – péče o památky báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	1. s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 2. pojmenuje zvyky v průběhu roku 3. přiřadí vybrané státní svátky a významné dny k významu a události, která se k nim vztahuje	současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	

Rozmanitost přírody ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	1. roztřídí zeleninu do druhů, podle části, pro kterou se pěstují 2. roztřídí ovoce na malvice, peckovice a bobule 3. uvede příklad jedlých, nejedlých a jedovatých hub 4. rozliší byliny, keře a stromy, popíše základní části jejich těl 5. uvede společné znaky živočichů 6.rozliší skupiny živočichů podle jejich potravy 7.uvede základní charakteristiku savců, ptáků, ryb, plazů a obojživelníků a jejich zástupce	rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	1. pojmenuje a charakterizuje části neživé přírody – horniny a nerosty, vzduch, půda, voda, světlo a teplo 2. objasní v základech význam neživé přírody pro život a její ochranu 3. nakreslí, popíše a vysvětlí koloběh vody v přírodě	životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi rovnováha v přírodě – význam, základní společenstva látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	

	4. rozliší a pojmenuje rozdíly ve skupenství látek, vody 5. pojmenuje základní jednotky hmotnosti, teploty, objemu, času, měřidla těchto veličin, některé z těchto veličin sám změří 6. provede pokusy s rozpustností látek 7. uvede příklady znečištění přírody a možných řešení	voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, význam pro život nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana životního prostředí	
Člověk a jeho zdraví ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	1. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné 2. při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně	lidské tělo - životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	
		chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie	
		osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace	
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	1. uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu 2. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc mimořádné události	

Název vyučovacího předmětu: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	1. vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu 2. určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu 3. zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu 4. porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny	• domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace • obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť	EV- Vztah člověka k prostředí - naše obec

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	1. určí světové strany podle přírodních jevů 2. za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany 3. vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě 4. vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 5. v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	EV- Ekosystémy- lidské sídlo

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	1. vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt 4. podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení 5. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa	• mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	EV- Lidské akti vity a problémy životního prostředí MV- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality- čtení mapy z Internetu

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	1. se zorientuje v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky 2. s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 3. navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral 4. z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast 5. porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem	• okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	1. vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 2. porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země	• Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU	EGS- Evropa a svět nás zajímají - sousední země EGS- Objevujeme Evropu a svět MKV – Kulturní diference - regionální odlišnosti

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	1. uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. uvede místa a situace, kde státní symboly používáme	• naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	VDO- Formy participace občanů v politickém životě- volby Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV - Principy sociálního smíru a solidarity

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Lidé kolem nás			

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) i při integraci v digitálním světě	1. na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) 2. uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí 3. rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby 4. vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů	• rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	OSV- Sociální rozvoj - Poznávání lidí- vzájemné poznávání ve třídě, ve skupině
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	1. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat 2. popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) 3. připraví argumenty k prezentaci svého názoru 4. vyslechne odlišný názor	• soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým	MV

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	1. orientuje se v základních formách vlastnictví 2. používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze 3. na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů 4. vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• formy • vlastnictví • peníze nákupy • spoření a dluhy	MV- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - reklamy VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO - Formy participace občanů v politickém životě

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných	1. orientuje se v základních formách vlastnictví 2. používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze 3. na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů 4. vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 5. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. na příkladech objasní rizika půjčování peněz	formy vlastnictví peníze nákupy spoření a dluhy reklamace zboží a služeb e-shop	OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace OSV- Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy			

Ročník: 5 .

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Lidé a čas			

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	1. zanese časové údaje do časové osy 2 .určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti	• orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období	

ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (, knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají 2. prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý 3. uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 4. vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany	• současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh • lidského života knihovna, muzeum, • archiv chráněná krajinná oblast, geopark, národní park, městské památkové rezervace	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a	1. srovná a zhodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• život předků	

současnosti s využitím regionálních specifik			

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Rozmanitosti přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	1. rozpozná živé a neživé přírodniny 2. na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou 3. objasní základní podmínky pro život organismů 4. na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody 5. využije výzkumné dovednosti pro zjišťování způsobu života rostlin a živočichů	• živá a neživá příroda	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - význam ochrany přírody

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	1. na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí	• vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období	

	střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období		
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	1. na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) 2. na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu 4. vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce	• rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	EV

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy a další doporučené zdroje včetně digitálních	1. pojmenuje základní projevy života 2. na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné 3. určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu 4. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků 5. pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života	• rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka • životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí	EV
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	1. na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí	• ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	1. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• pokus	

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle a podpoře vlastního zdravého způsobu života	1. určí a pojmenuje části lidského těla 2. uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 3. rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života 4. pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti apod.)	• lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	OSV- Osobnostní rozvoj - Kreativita - zdravý způsob života

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	1. chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 2. určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života	• etapy lidského života	OSV- Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - etapy lidského života
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	1. rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne 3. zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí 4. objasní důležitost zdravého životního stylu	• péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	OSV- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - naučit učit se OSV – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika 2. navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů 3. popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život 4. popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu	• osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	1. vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.) 2. vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky 3. uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog	• návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	OSV-Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace

	4. předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek		

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	1. vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře 2. uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu 3. rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci 4. zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny 5. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	• péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	1. rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít 3. předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění	• mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

	5. v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění		
ČJS-5-6-I-01 formuluje a dodržuje zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi; rozezná nebezpečí v digitálním prostředí; vybírá informace, které o sobě může zveřejnit	1. formuluje a dodržuje zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi 2. rozezná nebezpečí v digitálním prostředí; vybírá informace, které o sobě může zveřejnit	• práce s digitálními technologiemi	

Název vyučovacího předmětu: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:
b) Časové vymezení:
c) Organizační vymezení:
d) Výchovné a vzdělávací strategie:

a) Obsahové vymezení:

Informatika v 4. a 5. ročníku základní školy má za cíl seznámit žáky se základními principy informačních technologií a rozvíjet jejich digitální gramotnost.

Hlavními tématy jsou:

- Základy práce s počítačem (operační systém, základní aplikace)

- Bezpečnost na internetu

- Základní programování

- Práce s textovými dokumenty a prezentacemi

- Vyhledávání informací na internetu a jejich kritické hodnocení

- Základy práce s grafikou (jednoduché kreslení, úpravy obrázků)

b) Časové vymezení:

4. ročník: 1 hodina týdně

5. ročník: 1 hodina týdně

c) Organizační vymezení:

Výuka probíhá v počítačové učebně s přístupem na internet. Využívány jsou různé interaktivní technologie, například interaktivní tabule nebo tablety. V menších skupinách mohou žáci pracovat na projektech, kde budou rozvíjet spolupráci a digitální dovednosti.

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

- Aktivní učení: Žáci se zapojují do praktických činností, jako je tvorba jednoduchých projektů a úkolů na počítači.
- Kooperativní učení: Podpora spolupráce mezi žáky při řešení úkolů a projektů, kde se učí pracovat v týmu.
- Kritické myšlení: Učitel vede žáky k tomu, aby přemýšleli o důsledcích používání technologií a uměli zodpovědně hodnotit informace, které naleznou online.
- Individuální přístup: Žáci jsou motivováni pracovat svým vlastním tempem, s možností individuální podpory učitele.
- Bezpečnost: Důraz na zásady bezpečného používání internetu, včetně ochrany osobních údajů a rozpoznání rizik online prostředí.

Propojování informatiky s průřezovými tématy je skvělý způsob, jak rozvíjet různé kompetence žáků v kontextu digitální gramotnosti. Níže uvádím, jak by se informatika mohla vztahovat k jednotlivým průřezovým tématům dle RVP ZV.

Průřezová témata v informatice:

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Rozvoj schopnosti sebeřízení a sebeorganizace: V informatice žáci často pracují na projektech, které vyžadují plánování, organizaci času a zodpovědnost za výsledky.

- Spolupráce a komunikace: Při týmových úkolech, například při řešení problémů nebo tvorbě prezentací, se rozvíjejí sociální dovednosti a spolupráce.

- Řešení konfliktů: Při práci v týmech se mohou vyskytovat neshody, které vedou k praktickému nácviku vyjednávání a kompromisů.

2. Výchova demokratického občana (VDO)

- Digitální občanství: Učíme žáky, jak zodpovědně a bezpečně používat technologie, jak respektovat pravidla digitálního prostředí a uvědomovat si důsledky svého jednání online.

- Etika v digitálním světě: Žáci se učí o autorských právech, odpovědnosti za vlastní digitální stopy a zodpovědnosti při sdílení informací na internetu.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- Globální komunikace: Informatika umožňuje pochopení, jak technologie spojují lidi z různých koutů světa, a podporuje porozumění kulturním rozdílům a globálním problémům v digitálním věku.

- Mezinárodní spolupráce: Žáci mohou v informatice využívat online nástroje k práci na mezinárodních projektech, což podporuje globální perspektivu.

4. Multikulturní výchova (MKV)

- Respekt k různým kulturám: Prostřednictvím technologií mohou žáci poznávat různé kultury, například tím, že zkoumají webové stránky, materiály či programy z různých částí světa.

5. Environmentální výchova (EV)

- Technologie a životní prostředí: Žáci se učí o ekologických aspektech používání technologií, například o dopadech výroby elektronických zařízení, recyklaci a udržitelnosti.

- Využití technologií pro řešení ekologických problémů: Propojení informatiky s projekty zaměřenými na ochranu životního prostředí, například sledování klimatických změn prostřednictvím dat nebo využití technologií k ochraně přírody.

6. Mediální výchova (MV)

- Kritické myšlení a hodnocení mediálních zdrojů: V rámci informatiky se žáci učí, jak správně vyhledávat a hodnotit informace na internetu, rozpoznávat dezinformace a analyzovat obsah z různých mediálních zdrojů.

- Tvorba digitálních médií: Informatika může zahrnovat tvorbu vlastních médií, jako jsou videa, prezentace nebo webové stránky, a to z pohledu správného zpracování a etiky.

Tato průřezová témata mohou být integrována do výuky informatiky prostřednictvím projektových úkolů, týmové spolupráce a diskuzí, což pomáhá žákům nejen rozvíjet technické dovednosti, ale i sociální a občanské kompetence.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			

I-5-1-01 uvede příklady dat, která obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	1. uvede příklady dat vyslovuje odpovědi na základě dat	• **data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů	OSV – kreativita MV – tvorba mediálního sdělení OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	1. využije značky, piktogramy a symboly 2. popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	• **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	1. vyčte informace z daného modelu	• **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	MV

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	1. sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	• postupy	
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	1. popíše jednoduchý problém 2. popíše jednotlivé kroky řešení problému	• **řešení problému krokováním**: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné	
		postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	1. sestaví program 2 rozpozná opakující se vzory 3. používá opakování a připravené podprogramy	**programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu	

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	1. ověří správnost jím navrženého postupu či programu 2. opraví v postupu či programu případnou chybu	**kontrola řešení**: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	1. rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi	
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	1. zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	1. najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	**hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů	MV - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - media jako zdroj dat a informací

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	1. propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	**počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat	EGS
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	1. dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	